

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра української, іноземних мов та перекладу

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«Практична стилістика української мови»

на 2023/2024 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	3 курс, 2 семестр
Освітня програма/спеціалізація	035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська
Спеціальність	035 Філологія
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Ступінь вищої освіти	бакалавр

ПІБ НПП, який викладає навчальну дисципліну,
науковий ступінь і вчене звання,
посада

Бобух Надія Миколаївна,
д. філол. н., професор,

завідувач кафедри української, іноземних мов та перекладу

Контактний телефон	+38-050-616-48-27
Електронна адреса	bobukh2017@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	он-лайн: електронною поштою за розкладом http://www.im.puet.edu.ua/ вкладка Студентів
Сторінка дистанційного курсу	https://el.puet.edu.ua/

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Засвоєння основних теоретичних понять про стилеві різновиди сучасної української літературної мови, формування вмінь і навичок добирати стилістичні ресурси відповідно до ситуації мовлення, вироблення навичок комунікативно виправданого використання засобів мови з дотриманням етикетних норм спілкування в писемному й усному мовленні.
Тривалість	3 кредити ЄКТС/90 годин (лекції – 12 год., практичні заняття – 24 год., самостійна робота – 54 год.).
Форми та методи навчання	Лекції та практичні заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом. Пояснювально-ілюстративний метод; проблемний метод; метод інтерактивного навчання; метод контролю.
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: виконання навчальних завдань; обговорення матеріалу занять; виконання завдань самостійної роботи; поточна модульна робота. Підсумковий контроль: екзамен.
Базові знання	Наявність ґрунтовних знань із навчальних дисциплін: «Вступ до мовознавства», «Українська мова (за професійним спрямуванням)».
Мова викладання	Українська

**Перелік компетентностей, які забезпечує навчальна дисципліна,
програмні результати навчання**

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<ul style="list-style-type: none"> Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації (ПРН-1). Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з 	<ul style="list-style-type: none"> Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово (ЗК-3). Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями (ЗК-5). Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел (ЗК-6). Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<p>фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати (ПРН-2).</p> <ul style="list-style-type: none"> Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами (ПРН-11). Використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя (ПРН-14). 	<p>(ЗК-10).</p> <ul style="list-style-type: none"> Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію (СК-4). Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя (СК-6). Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань (СК-8). Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами (СК-9). Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів (СК-10).

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи в розрізі тем
Модуль 1		
Тема 1.1. Стилїстика як лінгвістична дисциплїна	Виконання навчальних завдань; обговорення матерїалу занять; виконання завдань самостїйної роботи.	Пїдготувати доповїдї на теми: «Зв'язки стилїстики з їншими науками», «Методи лїнгвостилїстичних дослїджень».
Тема 1.2. Функцїональнї стилї сучасної української мови	Виконання навчальних завдань; обговорення матерїалу занять; виконання завдань самостїйної роботи.	Дїбрати зразки функцїональних стилїв сучасної української лїтературної мови, схарактеризувати їх.
1.3. Стилїстична й функцїональна диференцїацїя лексики. Тропи	Виконання навчальних завдань; обговорення матерїалу занять; виконання завдань самостїйної роботи.	Виписати приклади використання метафор ї метонїмїї їз художнїх творїв.
Тема 1.4. Стилїстичнї можливостї омонїмїї й паронїмїї	Виконання навчальних завдань; обговорення матерїалу занять; виконання завдань самостїйної роботи.	Виписати приклади використання омонїмїв їз поетичних творїв. Проаналїзувати стилїстичнї функцїї цих мовних засобїв.
Тема 1.5. Стилїстичне використання синонїмїї й антонїмїї	Виконання навчальних завдань; обговорення матерїалу занять; виконання завдань самостїйної роботи.	Навести приклади евфемїзмїв, перифраз, антитез та оксиморонїв.
Тема 1.6. Лексика їншомовного походження в стилїстичному планї. Неологїзми. Застарїлї слова	Виконання навчальних завдань; обговорення матерїалу занять; виконання завдань самостїйної роботи; поточна модульна робота.	Навести приклади екзотизмїв ї варваризмїв. Проаналїзувати їхнї стилїстичнї функцїї.
Модуль 2		
Тема 2.1. Стилїстичнї можливостї термїнїв, професїоналїзмїв, жаргонїзмїв, дїалектизмїв	Виконання навчальних завдань; обговорення матерїалу занять; виконання завдань самостїйної роботи.	Написати текст на молодїжну тематику, доречно вживаючи жаргонїзми. Пояснити їхнї стилїстичнї можливостї.
Тема 2.2. Фразеологїя та її стилїстичнї можливостї	Виконання навчальних завдань; обговорення матерїалу занять; виконання завдань самостїйної роботи.	Дїбрати 5 трансформованих фразеологїзмїв (їз художнїх текстїв чи з газет), з'ясувати способи трансформацїї та функцїї в текстї.

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи в розрізі тем
Тема 2.3. Стилiстичне використання засобiв словотвору	Виконання навчальних завдань; обговорення матерiалу занять; виконання завдань самостiйної роботи.	Дiбрати з художньої лiтератури приклади використання слiв iз суфiксами суб'єктивної оцiнки й визначити, яке додаткове емоцiйне забарвлення вони надають лексемам.
Тема 2.4. Морфологiчні засоби стилiстики	Виконання навчальних завдань; обговорення матерiалу занять; виконання завдань самостiйної роботи.	Дiбрати приклади використання дiєслiв у рiзних функцiональних стилях.
Тема 2.5. Стилiстичне використання синтаксичних засобiв мови	Виконання навчальних завдань; обговорення матерiалу занять; виконання завдань самостiйної роботи.	Дiбрати з художнiх текстiв приклади вживання вiдокремлених членiв речення, прокоментувати iхнi стилiстичнi можливостi.
Тема 2.6. Стилiстичнi фiгури	Виконання навчальних завдань; обговорення матерiалу занять; виконання завдань самостiйної роботи; поточна модульна робота.	Виписати з поетичних творiв приклади використання стилiстичних фiгур.

Інформаційні джерела

Основні

1. Бондарева Н. О. Стилiстика української мови : навч. посiб. Київ : Четверта хвиля, 2010. 248 с.
2. Основні лiнгвостилiстичнi поняття i категорiї: (словник-довiдник фiлолога) / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т iм. П. Тичини; укладач І. І. Коломiєць. 4-те вид., переробл. та допов. Умань : Вiзавi, 2017. 272 с.
3. Погиба Л. Г., Голiченко Л. М., Кавера Н. В., Житар І. В. Культура української мови та практична стилiстика. Київ : Кондор-Видавництво, 2016. 198 с.
4. Пономарiв О. Д. Стилiстика сучасної української мови. Тернопiль : Навчальна книга – Богдан, 2000. 248 с.
5. Стилiстика української мови : навч.-метод. посiб. / [упорядники: А. С. Попович, Л. М. Марчук ; за ред. А. С. Попович]. Кам'янець-Подiльський : Кам'янець-Подiльський національний унiверситет iменi Івана Огiєнка, 2017. 172 с.
6. Стилiстика української мови (практичний модуль) : навч.-метод. посiб. для студентiв-фiлологiв ЗВО (скорочений курс) / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т iменi Павла Тичини, ф-т укр. фiлологiї, каф. укр. мови та методикки її навч. ; уклад.: І. І. Коломiєць, В. О. Шиманська. Умань : Вiзавi, 2021. 145 с.
7. Стилiстика української мови (Теоретичнi основи стилiстики. Художньо-виразовi засоби мовлення) : навч.-метод. посiб. для студентiв-фiлологiв закладiв вищої освiти / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т iменi Павла Тичини, ф-т української фiлологiї, каф. української мови та методикки її навчання; уклад. І. І. Коломiєць. Умань : Вiзавi, 2019. 240 с.

Додатковi

1. Бобух Н. М. Фраземи з антонiмiчними компонентами (на матерiалi поетичних текстiв). *Лiнгвiстика*. 2021. № 2 (44). С. 77–84.
2. Бобух Н. М. Лексичнi опозицiї в поетичному iдiолектi В. Базилевського. *Лiнгвiстика*. 2022. № 1 (45). С. 54–62.
3. Бобух Н. «Ненависть i любов – неначе крила...» (опозицiї в поетичному словнику Дмитра Павличка). *Культура слова*. 2023. № 98. С. 7–15.
4. Забiяка В. Свiт фразеологiзмiв : посiб. Київ : Видавництво Лiра-К, 2015. 304 с.
5. Словник тропiв i стилiстичних фiгур / автор-укладач В. Ф. Святовець. Київ : Академiя, 2011. 176 с.
6. Шашенко С. Ю. Практикум «Стилiстика української мови» : навч. посiб. Київ : Видавництво Лiра-К, 2015. 82 с.
7. Шульжук Н. В. Стилiстика сучасної української лiтературної мови : навч.-метод. посiб. Рiвне – Острог : Видавництво Нацiонального унiверситету «Острозька академiя», 2012. 304 с.
8. Larysa Kravets, Galyna Siuta, Tetiana Semashko, Nadiia Bobukh. Cognitive-Assessment Content of Zoomorphic Metaphors in Contemporary Ukrainian and English Language Culture a Comparative Aspect. *World Journal of English Language*. Vol. 13, No. 6; 2023. P. 439–448.
9. Halyna Siuta, Liudmyla Mialkovska, Nadiia Bobukh, Iryna Ivanenko, Olha Senkovych. Evolution of stylistic norms in XX century literary and art discourse. *Ad Alta: Journal of Interdisciplinary Research*. 2022. Vol. 12, Issue 2. P. 34–38.

Електронні ресурси

1. www.litopys.org.ua
2. www.mova.info
3. www.pravopys.net

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

- Дистанційний курс «Практична стилістика української мови», який розміщено в програмній оболонці Moodle на платформі Центру дистанційного навчання ПУЕТ.
- Мультимедійні презентації лекцій у програмі Power Point.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика оцінювання здобувачів вищої освіти. Роботи, здані з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається з дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

[Положення про організацію освітнього процесу](#)

[Положення про порядок та критерії оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти](#)

[Порядок ліквідації здобувачами вищої освіти академічної заборгованості](#)

[Положення про повторне навчання](#)

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватися в режимі онлайн.

Політика щодо академічної доброчесності. Здобувач повинен дотримуватися принципів академічної доброчесності, зокрема недопущення академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації, списування під час поточного та підсумкового контролю. Списування під час контрольних робіт і поточних тестів заборонені (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн-тестування та підготовки практичних завдань у процесі заняття. У ПУЕТ діють:

[Кодекс честі студента](#)

[Положення про академічну доброчесність](#)

[Положення про запобігання випадків академічного плагіату](#)

Політика визнання результатів навчання визначена такими документами:

[Положення про порядок перезарахування результатів навчання, здобутих в іноземних та вітчизняних закладах освіти](#)

[Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти](#)

[Положення про порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти;](#)
інфографіка (розділ Освіта/Організація освітнього процесу/Неформальна освіта)

Політика вирішення конфліктних ситуацій:

[Положення про правила вирішення конфліктних ситуацій](#)

[Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю у формі екзамену](#)

[уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції](#)

Політика підтримки учасників освітнього процесу:

[Психологічна служба](#)

[Студентський омбудсмен \(Уповноважений з прав студентів\) ПУЕТ](#)

[Уповноважений з прав корупції](#)

Безпека освітнього середовища: [Інформація про безпечність освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці «Безпека життєдіяльності»](#)

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1.1-1.6): виконання навчальних завдань (12 балів), обговорення матеріалу занять (6 балів), виконання завдань самостійної роботи (6 балів), поточна модульна робота (6 балів).	30
Модуль 2 (теми 2.1-2.6): виконання навчальних завдань (12 балів), обговорення матеріалу занять (6 балів), виконання завдань самостійної роботи (6 балів), поточна модульна робота (6 балів).	30
Підсумковий контроль – екзамен	40
Разом	100

Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни

Форма роботи	Вид роботи	Бали
Науково-дослідна	Участь у студентській олімпіаді, гуртку тощо	10

За додаткові види навчальних робіт студент може отримати не більше 10 балів. Додаткові бали додаються до загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, але загальна підсумкова оцінка не може перевищувати 100 балів.

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни